

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

9. oktober 2023

Meddelelse fra Kommissionen om en ny hjælpepakke for SMV'er (KOM 2023/535)

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) offentliggjorde den 12. september 2023 meddelelsen om en ny hjælpepakke for små- og mellemstore virksomheder (SMV'er) (KOM 2023/535). Meddelelsen indeholder en række foranstaltninger, der skal gøre det lettere at drive forretning inden for EU bl.a. ved at fjerne administrative byrder, forbedre adgangen til finansiering og kvalificeret arbejdskraft samt støtte SMV'erne i hele deres livscyklus. Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk ret eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser meddelelsen velkommen og støtter generelt tiltag, der kan imødekomme SMV'ernes centrale udfordringer. Regeringen er enig i ambitionen om, at det skal være lettere at drive virksomhed i EU. Regeringen vil særligt arbejde for at mindske mængden af byrder på erhvervslivet og mener, at dette bør udgøre et centralt fokus i Kommissionens videre arbejde. Regeringens holdning til meddelelsens forslag om en ny forordning for forsinkede betalinger samt et nyt direktiv for en forenkling af skatter og afgifter vil blive fremlagt i særskilte grund- og nærhedsnotater.

2. Baggrund

Kommissionen har den 12. september offentliggjort en meddelelse om en ny hjælpepakke for SMV'er¹. Den danske sprogversion af meddelelsen blev modtaget den 18. september 2023.

Meddelelsen har overordnet til formål at imødekomme SMV'ers udfordringer med tiltag, der kan give støtte, styrke deres konkurrenceevne og modstandsdygtighed samt fremme et fair og SMV-venligt erhvervsklima i EU. Dette i lyset af den nuværende økonomiske situation med stor usik-

¹KOM 2023(535): "Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalg – Hjælpespakke for SMV'er" af den 12. september 2023.

kerhed, forsyningsbegrænsninger og mangel på arbejdskraft, som har gjort det vanskeligere for SMV'er at drive forretning. SMV'er performer endnu ikke på samme niveau som før covid-19 pandemien, da de er hæmmet af en række udfordringer som fx administrative byrder og lovgivningsmæssige hindringer, begrænset likviditet som følge af forsinkede betalinger, adgang til finansiering og kvalificeret arbejdskraft

Der redegøres i meddelelsen bl.a. for følgende tre forslag, der skal afhjælpe SMV'ernes udfordringer:

- Et forslag til en forordning om forsinket betaling i handelstransaktioner
- Et forslag til et direktiv om skatteforenkling for SMV'er
- En række foranstaltninger, der overordnet skal gøre tingene lettere for SMV'er

3. Formål og indhold

Meddelelsen er inddelt i fire overskrifter: At gøre tingene lettere for SMV'er, forbedring af likviditeten og adgangen til finansiering, adgang til kvalificeret personale og støtte til SMV'er i hele deres livscyklus.

At gøre tingene lettere for SMV'er

Det fremgår, at Kommissionen vil gøre det lettere at drive forretning som SMV gennem en større forenkling af området for skatter og afgifter. Til dette har Kommissionen samtidig med meddelelsen fremsat et nyt forslag til et direktiv, der etablerer et nyt skattesystem for SMV'er baseret på placeringen af deres hovedkontor. SMV'er vil herigennem få mulighed for at beregne skattegrundlaget for deres faste forretningssteder i andre medlemsstater i overensstemmelse med reglerne i den oprindelsesmedlemsstat, hvor deres hovedkontor er placeret. Der vil blive udarbejdet et særskilt grund- og nærhedsnotat for forslaget.

Derudover vil Kommissionen fremme bedre regulering for SMV'er ved en mere systematisk inklusion af SMV-venlige bestemmelser i EU-lovgivning og ved at gennemføre en SMV- og konkurrenceevnevurdering, når der foreslås væsentlige ændringer til EU-lovgivningen.

Af meddelelsen fremgår også, at Kommissionen vil udpege en ny europæisk SMV-repræsentant, som skal varetage SMV'ernes interesser, herunder vejlede og rådgive Kommissionen om initiativer med stor indvirkning på SMV'er. Den nye SMV-repræsentant skal rapportere direkte til Kommissionsformanden og EU's Kommissær for det Indre marked, Erhvervspolitik, Iværksætteri og SMV'er. Samtidig vil Kommissionen samarbejde med medlemsstaterne om at fremme innovation hos nystartede virksomheder gennem regulatoriske sandkasser. I oktober 2023 vil Kommissionen desuden redegøre for, hvordan man vil reducere den administrative byrder fra virksomhedsrapportering med 25 procent.

Forbedring af likviditeten og adgangen til finansiering

For at forbedre likviditeten og adgangen til finansiering for SMV'er vil Kommissionen revidere de eksisterende regler for forsinket betaling. Samme dag som meddelelsen har Kommissionen derfor fremsat et forslag til en ny forordning, der skal bekæmpe sene betalinger i handelstransaktioner ved indførelse af bl.a. en maksimal betalingsfrist på 30 kalenderdage. Der vil blive udarbejdet et særskilt grund- og nærhedsnotat for forslaget.

Kommissionen opfordrer derudover medlemsstaterne til parallelt at tildele yderligere midler til SMV'erne gennem InvestEU's nationale afdelinger. Kommissionen vil sideløbende samarbejde med Den Europæiske Investeringsfond om at øge adgangen til eksportkredit for handel med Ukraine. Derudover fremgår det af meddelelsen, at Kommissionen vil fremme SMV'ers deltagelse i offentlige udbud gennem SMV-egne udbudsbestemmelser og -betingelser. Desuden vil Kommissionen arbejde for en enkel og standardiseret ramme for SMV'ers bæredygtighedsrapportering og opfordrer finansielle institutioner at medtage grøn SMV-finansiering i deres forretningsmodeller.

Adgang til arbejdskraft

For at forbedre adgangen til kvalificeret arbejdskraft vil Kommissionen i slutningen af 2023 fremlægge forslag om oprettelsen af en EU-talentpulje og fremsætte et initiativ til forbedring af anerkendelsen af tredjelandsstatsborgeres kvalifikationer og færdigheder. Desuden vil Kommissionen arbejde for at udnytte iværksætterpotentialet hos kvinder, unge og personer med handicap gennem tiltag som kampagner, mentorordninger og coaching.

At støtte SMV'er i hele deres livscyklus

For at støtte SMV'er vil Kommissionen sætte fokus på behovene hos virksomheder, der – som følge af inflationen – vokser ud over kapitaltærsklerne i SMV-definitionen samt små midcap-virksomheder, som har 250-499 ansatte. Senest ved udgangen af 2023 vil Kommissionen derfor overveje at hæve de finansielle tærskler i den nuværende SMV-definition og udvikle en harmoniseret definition af små midcap-virksomheder. Hvis det vurderes nødvendigt, vil Kommissionen derefter revidere SMV-definitionen i relevante retsakter og opbygge et datasæt om små midcap-virksomheder. Derudover vil Kommissionen vurdere rammebetingelserne for virksomhedsoverdragelser sammen med netværket af SMV-repræsentanter senest i andet kvartal af 2024.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger på nuværende tidspunkt ingen officielle udtalelser fra Europa-Parlamentet. Flere Europa-parlamentarikere har budt meddelelsen velkommen med henvisning til, at indholdet kunne have været mere ambitiøst.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk ret.

Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der kan medføre lovgivningsmæssige konsekvenser. Der vil blive taget stilling til disse særskilt i forbindelse med udarbejdelsen af grund- og nærhedsnotater.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv erhvervsmæssige, samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der kan medføre erhvervsmæssige, samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Der vil blive taget stilling til disse særskilt i forbindelse med udarbejdelsen af grund- og nærhedsnotater.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet og medfører ikke administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der kan medføre konsekvenser, herunder administrative konsekvenser for danske virksomheder. Der vil blive taget stilling til disse særskilt i forbindelse med udarbejdelsen af grund- og nærhedsnotater.

8. Høring

Meddelelsen blev den 13. september 2023 sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri, Dansk Erhverv, SMVdanmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Institut for Menneskerettigheder og Akademikerne.

Dansk Industri (DI) støtter meddelelsens formål, men støtter ikke Kommissionens forslag til en forordning om forsinkede betalinger, som de finder udgør et generelt brud på princippet om kontraktfriheden i handel mellem virksomheder. DI henviser til en analyse fra maj 2023, som tydeliggør en sund betalingskultur i Danmark, og at markedet selv bevæger sig i en retning med kortere betalingsfrister. DI er desuden kritisk over for Kommissionens varsling om en ny såkaldt mid-cap definition. DI ser po-

sitivt på Kommissionens forslag om en SMV-test ved ny lovgivning samt udnævnelsen af en europæisk SMV-repræsentant. DI ser meget positivt på forslaget om, at SMV'er kan anvende skattesystemet i hovedsædets land på virksomhedens aktiviteter.

Dansk Erhverv (DE) finder et øget fokus på iværksættervirksomheder og SMV-segmentet meget positivt, idet understøttelse af SMV'erne gennem gunstige rammevilkår er afgørende for EU's økonomiske bæredygtighed og konkurrenceevne. DE er af den opfattelse, at lovgivningen er blevet mere kompleks og byrdefuld, hvilket i særlig grad påvirker SMV'er og iværksættere, og ser derfor særligt positivt på indsatsen om at reducere den administrative byrder ved virksomhedsrapportering med 25 procent.

DE finder, at der eksisterer en skrøbelig grænse mellem at tage særlige hensyn til visse virksomheder og have protektionistisk regulering, hvorfor DE mener, at man fortrinsvis bør sigte mod mere enkel og effektiv regulering for alle virksomheder frem for differentierede krav. DE er meget kritiske over for statsstøtte og medlemsstaternes mulighed for at tilbyde statsstøtte til erhvervslivet. DE er desuden meget kritisk over for Kommissionens forslag om indførelsen af en maksimal betalingsfrist for handelstransaktioner, hvilket DE betragter som værende en alvorlig indgriben i europæiske virksomhedernes fleksibilitet til frit at aftale de vilkår, der passer bedst til deres sektor, forretningsmodel og behov.

SMVdanmark bifalder meddelelsen og støtter dens konkrete indhold. SMVdanmark fremhæver hertil medlemmernes oplevelse af, at det i stigende grad bliver sværere at drive en lille eller mellemstor virksomhed i EU – især på grund af en stigning i regler, flere indrapporteringskrav og mangel på arbejdskraft. SMVdanmark fremhæver tre elementer i meddelelsen, som man finder særligt positive: 1) Indsatsen for at reducere de administrative byrder ved virksomhedsrapportering med 25 procent, hvilket ifølge SMVdanmark bør følges op med konkrete handlinger og princippet om ”én regel ind, to regler ud”, indtil målsætningen er nået. 2) En enkel og standardiseret ramme for bæredygtighedsrapportering, som ifølge SMVdanmark skal implementeres hurtigst muligt. 3) Forslaget om en forordning om sene betalinger.

SMVdanmark udtrykker derimod bekymring for, at en potentiel udvidelse af SMV-definitionen kan udvande den særlige opmærksomhed, der normalt gives små- og mellemstore virksomheder. SMVdanmark anbefaler derimod at indsnævre SMV-segmentet til virksomheder med op til 100 ansatte for en mere effektiv målretning af tiltag. Derudover er det centralt for SMVdanmark, at udnævnelsen af en SMV-repræsentant ikke erstatter eller udvander SMV'ernes stemme i EU gennem deres organisationer.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) er enig i, at manglen på kvalificeret arbejdskraft udgør en vigtig og voksende udfordring i EU. Ifølge DA er det afgørende, at EU kan tiltrække kvalificerede tredjelandsborgere samt sikre, at den europæiske arbejdsstyrke har relevante kompetencer i forhold til bl.a. den grønne og digitale omstilling. Derudover støtter DA målet om at reducere byrderne for arbejdskraftens frie bevægelighed. DA opfordrer til et øget fokus på videreuddannelses- samt opkvalificerings-tilbud. DA finder, at EU's talentpulje forventes at falde under det danske retsforbehold, hvilket kan stille danske virksomheder konkurrencemæssigt dårligere end øvrige europæiske virksomheder. DA støtter ideerne bag REFIT og Fit for Future-plattformen og opfordrer til mere klarhed og åbenhed i udviklingen af de samlede administrative byrder for SMV'er. DA opfordrer til at øge brugen af regulatoriske sandkasser og til at specificere områder, hvor disse kan udvikles. I forhold til anvendelsen af digitale teknologier ser DA et stort potentiale for byrdereduktion ved både Det Europæiske Socialsikrings Pas (ESSPASS) og e-erklæringen for udstationering af arbejdstagere. Ifølge DA er det dog en forudsætning, at initiativerne anvendes af alle eller langt de fleste medlemslande.

Institut for Menneskerettigheder (IMR) anbefaler regeringen, at arbejde for en gentænkning af meddelelsens foranstaltning 9, der dækker over de virksomhedsrettede bæredygtighedsrelaterede tiltag, så indsatsen ikke vil medføre utilsigtede bensepænd for SMV'er, deres kunder eller investorer.

Akademikerne hilser det velkomment, at EU-Kommissionen har fokus på at understøtte SMV'er og deres vej til en grøn og digital omstilling. Akademikerne finder, at et samarbejde på medlemsstatsniveau om at fremme eksperimenter og innovation for nystartede virksomheder gennem reguleringsmæssige sandkasser centralt for at give vide (kontrollerede) rammer og vilkår, hvor ny praksis og innovation kan udfoldes.

Akademikerne støtter, at der udvikles nye og enklere procedurer, som er mere målrettet SMV'ers behov, ressourcer og kapacitet. I forhold til meddelelsens forslag om standardiserede udbudsbestemmelser og betingelser for SMV'er foreslår Akademikerne, at der også stilles krav om måltal for SMV'ers deltagelse i udbudsrunder.

Akademikerne støtter en enklere og mere standardiseret ramme for rapportering ift. ESG for de ikke børsnoterede SMV'er. De finder det i den forbindelse vigtigt, at der tages højde for at SMV'erne, der som underleverandører til de store virksomheder, også indirekte påvirkes af kravene. Hertil foreslås, at der oprettes europæiske og nationale programmer, som understøtter finansiering af kapacitetsopbygning for SMV'erne.

Akademikerne mener, at oprettelsen af en talentpulje og et initiativ til forbedring af anerkendelse af tredjelandsstatsborgers kvalifikationer og

færdigheder vil kunne gøre det lettere for EU-lande at tiltrække talenter fra udlandet. I den forbindelse finder man det vigtigt med en koordineret indsats omkring rekruttering på EU-niveau, så medlemsstaterne ikke underbyder hinanden i jagten på talenter.

Akademikerne mener, man bør understøtte iværksætterpotentialer blandt nystartede virksomheder og foreslår at man på EU-niveau arbejder mere målrettet for at sikre tilstrækkelig med tålmodig kapital. Derudover finder Akademikerne, at der bør arbejdes for en bedre kønsbalance blandt de, som starter virksomhed, herunder i forhold til kvindelige iværksætteres adgang til offentlige ordninger og kapital.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke konkrete oplysninger om andre landes holdninger til selve meddelelsen eller de enkelte indsatser. Der vurderes dog at være en bred opbakning til tiltag, der kan afhjælpe SMV'erne, og særligt til tiltag, der kan reducere de administrative byrder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser meddelelsen velkommen og støtter generelt tiltag, der kan imødekomme SMV'ernes centrale udfordringer. Regeringen er enig i ambitionen om, at det skal være lettere at drive virksomhed i EU og støtter derfor udpegelsen af en EU SMV-repræsentant, som kan fremme SMV-dagsordenen internt i Kommissionen.

Regeringen vil aktivt arbejde for at mindske mængden af byrder på erhvervslivet og mener, at dette bør udgøre et centralt fokus i Kommissionens videre arbejde. Derfor støtter regeringen også Kommissionens fokus på bedre regulering, herunder at der systematisk indarbejdes SMV-venlige bestemmelser i erhvervsrettet EU-lovgivning, som fx overgangsbestemmelser og revisionsklausuler. Derudover støtter regeringen forslaget om, at der fremadrettet kan gennemføres særlige SMV- og konkurrenceevnevurderinger af specifikke passager i lovgivning.

Regeringen støtter i den forbindelse også Kommissionens ambition om at reducere virksomhedernes administrative byrder ved rapporteringskrav med 25 %, og at erfaringer fra bl.a. automatisk erhvervsrapportering benyttes til at drive byrdereduktionen.

Regeringen mener, at der ikke bør foretages væsentlige ændringer i SMV-definitionen, men er enig med Kommissionens vurdering af behovet for en justering af kapitaltærsklerne som følge af inflationen. Dette kan sikre, at virksomheder ikke uforvarende bliver omfattet af nye krav. Regeringen finder det positivt, at der oprettes en harmoniseret definition af små midcap-virksomheder, og at der opbygges et datasæt baseret herpå, men er skeptisk over for anvendelsen af tilpassede SMV-foranstaltninger over for disse.

Regeringen ser generelt positivt på forslag til initiativer, der kan imødekomme SMV'ernes udfordringer i forhold til adgangen til kvalificeret arbejdskraft. For så vidt angår Kommissionens forslag til initiativer rettet mod tredjelandsborgere, forventer regeringen, at de vil være omfattet af det danske retsforbehold. Regeringen vil følge udviklingen af disse i takt med, at de konkretiseres nærmere.

Regeringen vil i særskilt grund- og nærhedsnotater tage nærmere stilling til forslagene om en ny forordning for forsinkede betalinger samt et nyt direktiv for en forenkling af skatter og afgifter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketinget